

Met de veranderingen in de samenleving verandert ook de rol van de overheid. In Amsterdam West kunnen de leden van de bestuurscommissies vanaf 2014 werken aan de aansluiting van de lokale overheid op de samenleving. In dit document beschrijft de PvdA-afdeling Amsterdam West hoe zij haar rol in de politiek en het bestuur in het stadsdeel wil invullen.

Kern is

dat de **PvdA in West** in en rond de **bestuurscommissie**
samen met de **inwoners, ondernemers en organisaties** en
op basis van de **sociaaldemocratische waarden** wil werken
aan het **grijpen van kansen** voor het **mooie leven in West** en
aan concrete **oplossingen** voor de **problemen** die er zijn in het stadsdeel,
waar ons **hart** ligt en waaruit we **niet weg te slaan** zijn.

Dit document vormt hiermee de leidraad voor de zoektocht naar de mensen die de sociaaldemocratie in de praktijk gaan brengen in West. In maart 2014 zijn de verkiezingen voor de bestuurscommissie, die de plaats innemen van de huidige stadsdeelbesturen. In november kiezen de leden van PvdA Amsterdam West de kandidatenlijst voor deze verkiezingen.

Versie document: vrijdag 21 juni

Dit is het conceptdocument dat ter besluitvorming wordt voorgelegd aan de algemene ledenvergadering op donderdag 27 juni 2013. De basis van dit document is gelegd tijdens een gezamenlijke startbijeenkomst van de PvdA-dagelijks bestuurders, deelraadsfractieleden, bestuursleden en beoogd leden van de adviescommissie kandidaatstelling op woensdag 22 mei. Onder regie van het bestuur is feedback op basis van gesprekken en conceptversies verwerkt.

Opbouw

We beschrijven eerst de actuele context (van de samenleving en van het bestuurlijk stelsel in Amsterdam), en daarna schetsen we dilemma's bij de invulling van de bestuurscommissie. Daarin maken we keuzes, op basis waarvan we profielen van de PvdA-vertegenwoordigers in en rond de bestuurscommissie uitwerken. In het laatste onderdeel schetsen we de samenwerking binnen de PvdA-afdeling en de aansluiting op de bestuurscommissie.

Inhoudsopgave

Context	2
Vier vragen/dilemma's en antwoorden	4
Profielen	6
PvdA'ers in West	8

1. Context

Samenleving en overheid

- Onze samenleving is een netwerksamenleving geworden, en de complexiteit is toegenomen. De verscheidenheid is enorm op tal van gebieden: wetenschap, financieel/ economisch stelsel, productie- en consumptiemogelijkheden, opleidingen en beroepen, bestuurlijke processen, etc. Nieuwe communicatiemogelijkheden hebben grenzen beslecht. Mensen kunnen elkaar sneller en gemakkelijker vinden. Maar ondertussen dreigt de economische en sociale onzekerheid voor bewoners en ondernemers structureel te worden. Angst verdringt de aandacht voor de lange termijn.
- De rijksoverheid en de lokale overheid zijn niet meer in staat te overzien wat allemaal van hen kan worden gevraagd, en hoe ze hieraan kunnen voldoen. Ze kunnen de taken en verantwoordelijkheden die op hun schouders rusten niet waarmaken wanneer ze volharden in centralistische topdown gerichte aansturing. Zij kunnen het zeker niet meer alleen nu ook nog middelen en menskracht afnemen door bezuinigingen. In het publieke domein heeft de overheid geen monopolie (meer).
- De toekomst ligt in samenwerking aan publieke taken met verantwoordelijke burgers, ondernemers en maatschappelijke organisaties, vanuit hun eigen rol en deskundigheid. De overheid is één van de partners. Maar dit is nog theorie: we zitten middenin een zoektocht naar die nieuwe verhoudingen. Ambities en verwachtingspatronen van kiezers en gekozenen moeten zich nog aanpassen aan de nieuwe realiteit. Daarbij is de overheid nog vaak gericht op hiërarchische sturing, systeemdenken en dominantie van beleid boven uitvoering.
- In de nieuwe bestuurlijke verhoudingen vanaf 2014 gaan we werken aan de omslag van government naar governance; zie verklarend kader. Daarin ligt een belangrijke opgave voor de bestuurlijke en ambtelijke organisatie van overheden in Amsterdam, en daarbij passen nieuwe bestuursstijlen en competentieprofielen van bestuurders en ambtelijke professionals.

We hanteren de volgende omschrijving van twee centrale (helaas Engelstalige) begrippen:

Government is het sturen en beheersen van overheidsorganisaties en door de overheid in het leven geroepen organisaties, de verantwoording die daarover wordt afgelegd en het toezicht dat daarop wordt uitgeoefend ten behoeve van de belanghebbenden.

Governance is the sum of many ways in which individuals and institutions, both private and public, manage their common affairs.' (volgens de Commission on Global Governance van de Verenigde Naties).

Bestuurskundigen ontwikkelen onder de verzamelnaam 'governance' (letterlijk: besturen) nieuwe werkwijzen voor het managen van grensoverschrijdende (zelfs mondiale) en complexe systemen waarbij 'government' niet meer werkt, noch uit oogpunt van effectiviteit, noch uit oogpunt van bestuurlijk mandaat en draagvlak. Bij governance wordt samengewerkt zonder een hiërarchische relatie.

Structuur bestuurscommissie

Op basis van de besluitvorming in de gemeenteraad werken we vanaf maart 2014 als volgt:

- Een kleine monistische bestuurscommissie van 15 mensen waaruit drie dagelijks bestuurders worden gekozen.
- Minder "eigen" bevoegdheden en middelen, kleiner ambtelijk apparaat.
- Bij de centrale stad ligt het accent op strategie & beleid, kaders en toetsing, middelen en controle.
- Specifieke taak voor stadsdeelbestuurders is de regie op de gebiedsgerichte, integrale uitvoering in samenwerking met lokale partners in een netwerkstructuur. Het college noemt dit "verlengd bestuur".
- Belangrijke rol voor vooral DB-leden is het leggen van de bestuurlijke verbindingen tussen het gemeentelijke beleidsniveau en de agenda van de lokale samenwerkingsverbanden, bestaande uit ondernemers, personen en organisaties die gebiedsgericht werken.

Uitdagingen

De grootste uitdagingen voor het stadsdeel in de veranderingsslag in de komende bestuursperiode:

- Komen tot stelselmatig samenspel met bewoners en ondernemers ('van bolwerk naar netwerk'¹).
- Bruggen slaan tussen enerzijds de beleidskaders, bevoegdheden en ambtelijke professionals van de centrale stad, en anderzijds, de gebiedsgerichte werk- en uitvoeringsprocessen waarin bewoners en andere (lokale) partners samen met de overheid de problemen en kansen aanpakken in het gebied.
- Overheidsparticipatie, hoe werkt dat? Ontwikkelen van werkwijzen en een bestuursstijl op basis van 'governance'.
- Toewerken naar uitvoering van (de naar de gemeente gedecentraliseerde rijks-) taken op het gebied van zorg, maatschappelijk welzijn, arbeidsparticipatie, etc. Aangezien het de bedoeling is dat uitvoering van deze taken op de schaal van buurten en huishoudens plaatsvindt, en betrokkenen af willen van de verkokering in de uitvoering, kunnen de bestuurscommissies van de stadsdelen een toonaangevende rol gaan spelen op het gebied van ketenregie, afstemming en samenwerking binnen de netwerken van lokale en centrale partners, inclusief stedelijke diensten.

¹ Titel van de Visie burgerparticipatie van het college van burgemeester en wethouders behorend bij de raadsvoordracht van 7 mei 2013.

2. Vier vragen/dilemma's en antwoorden

1. Gaat er echt zoveel veranderen? En moeten we die verandering markeren door vanaf nul te beginnen?

In West hebben we de afgelopen jaren veel voorbeelden gecreëerd van samenwerking met mensen en partijen in de stad, zoals die we in de toekomst willen blijven zien en die ook passen in de nieuwe structuur. We beginnen dan ook niet vanaf nul, en moeten gebruik maken van de aanwezige ervaringen en contacten. De nieuwe structuur en de voortdurende verandering in de samenleving, vraagt van ons tegelijk de bereidheid nieuwe wegen in te slaan. De overheersende bestuursstijl, organisatie en werkwijze van de gemeente Amsterdam is nog echter nog geënt op centrale sturing ("government"). Dit zal (voorlopig nog) de doorontwikkeling van governance bemoeilijken. Terwijl de grootste uitdaging voor de bestuurscommissies ligt in hun rol bij gebiedsgerichte coalities van burgers en andere partners. Het verschil in de startpositie zal zich vooral manifesteren in spanning tussen het centrale stadsbestuur en de bestuurscommissies van stadsdelen. De voor ons liggende opgave is dus vernieuwing met behoud van het goede. Dat bewustzijn is enorm belangrijk, en biedt ook ervaren PvdA'ers de kans om zich vanaf 2014 nuttig te maken in het stadsdeel.

2. Waar ligt het accent in de nieuwe structuur: verlengd bestuur van de centrale stad, of aanvullend bestuur? Draait het meer om bottom-up of top-down?

De bestaande werkwijze van de overheid is vooral beleids- en doelgericht, dus top-down. Lokale samenwerking vraagt daarentegen om een probleem- en kansgerichte aanpak, waarbij plannen en voorstellen bottom-up tot stand komen. Dit kan alleen goed samengaan wanneer thematisch gericht overheidsbeleid gecombineerd wordt met integrale uitvoering waarbij burgers, ondernemers en andere partners in lokale netwerken voldoende ruimte hebben om de problemen en kansen effectief aan te pakken. De professionals van stadsdeel én diensten die participeren in de uitvoering hebben voor deze samenwerking mandaat en beleidsruimte nodig, en bestuurlijke rugdekking. Dit lijkt een rol die op het lijf geschreven is van de leden van de bestuurscommissie. De leden van de bestuurscommissies dragen nog meer bij aan het verbinden van de samenleving met de overheid: ze versterken de verbindingen in twee richtingen en dragen bij aan evenwicht in de nieuwe maatschappelijke verhoudingen. Zij hebben een nevenschikte positie ten opzichte van andere groepen in de samenleving.

Door te zorgen voor integraal maatwerk binnen het stedelijke beleidskader helpen zij met het oplossen van de concrete problemen en het pakken van kansen die zich voordoen; zij doen dit binnen de kaders en met middelen waar soms ook andere bestuurslagen over gaan.

Dit zal principiële discussies opleveren over werkwijze en aansturing van centrale diensten in lokale netwerken en over het bestuurlijke spanningsveld tussen kaders en maatwerk. De slagkracht van de bestuurscommissie hangt mede af van de ruimte die de centrale stad biedt. Het wordt een belangrijke uitdaging voor de besturen van stadsdelen en centrale stad om te laten zien dat het nieuwe stelsel werkt. Het is een gezamenlijke ambitie!

3. Is er binnen de taken en bevoegdheden van de bestuurscommissies nog ruimte om 'politiek' te bedrijven: hoe onderscheid PvdA-participatie en PvdA-uitvoering zich van andere partijen en van ambtenaren?

Lang niet alle problemen in de samenleving laten zich direct vertalen in een politieke ideologie, en voor veel mensen is het niet relevant welke politieke kleur zorgt voor een oplossing, maar dát de overheid zich voor de gemeenschap inzet. Maar de bestuurscommissieleden van de PvdA zullen zich weldegelijk laten leiden door de sociaaldemocratische waarden van onze partij (emancipatie, solidariteit, verheffing e.a.). Vooral op momenten dat er een knoop moet worden doorgehakt, maken we de vertaalslag van onze beginselen naar keuzes in de uitvoering, prioriteitstelling en actie op andere bestuursniveaus. We laten ons daarbij leiden door wat in West speelt en nodig is: het politieke debat wordt gevoed door realiteit. Een bestuurscommissielid zal in meerdere politieke arena's moeten opereren. De leden van de bestuurscommissie zullen, nog meer dan de huidige bestuurders, excellente relaties moeten onderhouden met fracties en leden van de gemeenteraad, ook met die van andere partijen dan de PvdA. Ze zullen moeten weten wat op andere bestuursniveaus speelt. Daarbij moeten ze aan de burgers in het stadsdeel kunnen uitleggen welke afwegingen zijn gemaakt.

4. Hoe faciliteren we de ontwikkeling van de bestuurscommissies: doen we het op eigen houtje, met partijgenoten in andere stadsdelen, of met andere partijen binnen onze bestuurscommissie?

Na de verkiezingen in maart 2014 willen we de toegevoegde waarde van de bestuurscommissies vooral aantonen door aan de slag te gaan: handen uit de mouwen. We zien de praktijk als de beste leerschool. Daarbij hoort wel regelmatige reflectie: doen we de goede dingen, en doen we die dingen goed? Dat gesprek voer je allereerst binnen de eigen partij, met bewoners en organisaties in het stadsdeel en met de andere leden van de bestuurscommissie. In de nieuwe verhoudingen kun je alleen effectief zijn wanneer je met je partners een gemeenschappelijk beeld hebt van de aard van je werk en opdracht. Dat geldt binnen de eigen bestuurscommissie, maar ook ten opzichte van de andere stadsdelen in Amsterdam. Afstemming met andere stadsdelen is nuttig, maar geen must: er zullen verschillen per stadsdeel ontstaan en dat hoort bij de behoefte aan maatwerk.

De nieuwe start van de bestuurscommissie willen we in West bewust maken, en we beschouwen de praktijk als beste leerschool. Het blijft experimenteren en pionieren. We gaan vast eens iets verkeerd doen, maar daar leren we vooral van.

3. Profielen

In de ledenvergadering van 28 maart 2013 zijn basisprofielen opgesteld voor de leden van de bestuurscommissie namens de PvdA. In dit document werken we ze verder uit. Daarnaast zijn er aanvullende omschrijvingen voor de beoogd fractievoorzitter, lijsttrekker, de kandidatenlijst als geheel en een mogelijk dagelijks bestuurder.

Bestuurscommissielid

Je bent sociaaldemocraat en lid van de PvdA

Vereist:

- **Je onderschrijft het PvdA Beginselprogramma, bent herkenbaar als PvdA-raadslid en jouw dagelijkse politieke handelen kenmerkt zich door onze moraal van soberheid, dienstbaarheid en integriteit (erecode PvdA). Je bent in staat een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) te overleggen. Je stelt je zetel beschikbaar mocht je uit de fractie stappen en voldoet aan alle eisen die de gemeentewet stelt aan raadsleden.**

Gewenst:

- Je bent in staat om vraagstukken die in Amsterdam West spelen te beoordelen en te verwezenlijken aan de hand van sociaaldemocratische waarden.
- In de manier waarop je werkt geef je invulling aan die waarden: samenwerking is je eerste reflex en je wilt het beste uit mensen halen.

Je bent volksvertegenwoordiger

Vereist:

- **Je bent gemiddeld vijftien uur per week beschikbaar voor je taken als bestuurscommissielid. Je kunt politieke kwesties in gewone Nederlandse taal overbrengen en beschikt over goede mondelinge- en schriftelijke vaardigheden.**
- **Je hebt aantoonbare ervaring en/of vaardigheid in het bouwen van coalities en het bereiken van doelen door samenwerking in sociaal-maatschappelijke of commerciële netwerken, in een buurt of bij een vereniging.**

Gewenst:

- Je bent nieuwsgierig naar wat leeft in de samenleving en bent goed op de hoogte van maatschappelijke ontwikkelingen.
- Je gaat actief op zoek naar inwoners van het stadsdeel en bent voor hen benaderbaar, je luistert en neemt mensen serieus.
- Je bent je bewust van de noodzaak om verbonden te zijn met de (netwerk)samenleving om je idealen te bereiken en je kent je eigen kwaliteiten en valkuilen op dat vlak.
- Je hebt concrete ideeën voor de verbetering van het stadsdeel en de drang om deze te realiseren. Over de keuzes die je maakt, kun je publiek verantwoording afleggen.
- Je bent in staat om samen te werken in een fractie. Dat betekent dat je onderling vertrouwen kunt opbouwen, durft los te laten, en ook precies weet wanneer je als team samen moet optrekken.

Je bent partijlid

Vereist:

- **Je ondertekent de interne bereidverklaring van de PvdA en verbind je hiermee aan de interne contributie- en afdrachtverplichtingen (inclusief de afdracht aan de eigen afdeling).**
- **Je committeert je aan het verkiezingsprogramma voor PvdA Amsterdam en Amsterdam West.**

gewenst

- Je weet wat er (inter)nationaal en in de stad speelt en wil, met oog voor ieders rol en verantwoordelijkheid, bijdragen aan interne partijdebatten, zeker wanneer ze aansluiten op de lokale praktijk.
- Je onderhoudt actief contact met de afdeling en neemt deel aan campagneactiviteiten.

- Je kent de weg binnen de partij en hebt een netwerk ook binnen andere bestuurslagen.

Je bent pionier

Vereist:

- **Je laat je niet makkelijk uit het veld slaan en toont daadkracht.**

gewenst

- Je ziet het als een uitdaging om in de praktijk mee te werken aan de vernieuwing van de bestuurslaag stadsdelen, en werkendeweg nieuwe werkvormen en nieuwe verhoudingen te ontwikkelen.
- Je durft in het diepe te springen en blijft zoeken naar mogelijkheden om resultaat te bereiken: je bent optimistisch en geduldig.
- Je reflecteert makkelijk op je eigen rol en kunt hierover in gesprek gaan met anderen.

Aanvullende eisen

Lijsttrekker PvdA Amsterdam West

De lijsttrekker is in staat om in een campagneperiode het PvdA-geluid herkenbaar en met overtuiging voor het voetlicht te brengen, en daarbij het vertrouwen te genieten van de (potentiële) kiezers, maar natuurlijk ook de leden. De lijsttrekker spreekt voor het vaststellen van de kandidatenlijst een duidelijke ambitie uit of hij/zij ook een rol als dagelijks bestuurder ambieert (indien de PvdA een bestuurder mag leveren) of niet. Deze keuze wordt ook richting kiezers gecommuniceerd.

Fractievoorzitter bestuurscommissie PvdA Amsterdam West

Als (beoogd) fractievoorzitter bezit je naast de eigenschappen van bestuurscommissielid ook het vermogen om strateeg, teamspeler en leider tegelijk te zijn - zowel naar binnen als naar buiten. Je bent in staat om mensen te binden, sociaal vaardig en je beschikt over leidinggevende kwaliteiten. Je kunt ook buiten de fractie mensen aan de PvdA binden en geeft de PvdA in het stadsdeel een gezicht. En bent tegelijk voor de burgers en maatschappelijke partners zichtbaar als iemand die opkomt voor hun belangen.

Kandidatenlijst

De kandidatenlijst bevat zeker 15 geschikte kandidaten, die ook als hij of zij niet verkozen is in de commissie een actieve rol te gaan spelen in de verbinding tussen burgers, PvdA en nieuwe bestuurscommissie. Bij de samenstelling van de lijst wordt gestreefd naar een gelijke vertegenwoordiging van vrouwen en mannen en naar een evenwichtige spreiding qua leeftijd, diversiteit, geografie en lokale netwerken. Bij de samenstelling van de lijst wordt rekening gehouden met de noodzaak om kandidaat-bestuurders op verkiesbare posities te plaatsen.

Dagelijks bestuurder Amsterdam West

Als eventuele dagelijks bestuurder van de PvdA combineer je de eigenschappen van een lid van de bestuurscommissie met leidinggevende vaardigheden om in samenspel met het ambtelijke apparaat lokale initiatieven te faciliteren en buurtagenda's tot uitvoering te brengen en het vermogen om om te gaan met de specifieke positie (informatievoorsprong, dagelijkse verantwoordelijkheid) binnen de fractie. Je hebt realisatiekracht.

5. PvdA'ers in West:

De huidige PvdA in West is méér dan de deelraadsfractie en een dagelijks bestuur. Binnen de afdeling is een grote groep vrijwilligers actief voor het Ombudsteam, voor het Campagneteam en voor het PvdA West Ledenblad en andere communicatieplatforms (zoals online). Ze gaan allemaal in gesprek met elkaar en bewoners, op zoek naar interessante verhalen of oplossingen voor problemen – en leggen contact met fractie en dagelijks bestuurders als dat nodig is. Andere leden organiseren bijeenkomsten om te praten over actuele thema's. We vormen een actieve groep mensen, die proberen de sociaaldemocratie in de praktijk te brengen in het dagelijks leven.

De nieuwe taken van de bestuurscommissies vergroten de meerwaarde van de verschillende teams nog extra: canvassen, ombudswerk, bijeenkomsten, discussieplatforms dragen allemaal bij aan de sociaaldemocratische politiek-van-nabijheid anno 2014. Goede samenwerking vraagt om een goede infrastructuur en een cultuur van onderling vertrouwen en openheid.

Bestuurscommissieleden gaan deel uitmaken van een grote groep PvdA'ers, die vanuit hun interesses en kwaliteiten bijdragen aan de politiek in het stadsdeel: een netwerk binnen de netwerksamenleving.

Van de mensen die een plaats krijgen op de kandidatenlijst van de PvdA in West verwachten we een actieve rol, ook als hij of zij niet verkozen is in de commissie. Bijvoorbeeld in het Ombudsteam, het Campagneteam of als actief aanspreekpunt in een van de buurten. Ook het afdelingsbestuur is een belangrijke gesprekspartner, vooral rond vraagstukken waar de PvdA buiten het stadsdeel een rol kan spelen en waarbij inzicht wordt gevraagd in de relatie tussen politiek en samenleving.

Missie van de afdeling

Dit toekomstbeeld sluit aan bij de visie van de afdeling, zoals die in het jaarplan 2013 is vastgelegd (algemene ledenvergadering d.d. 13 december 2012):

Missie

We zijn een groep enthousiaste mensen, die betrokken zijn bij de wereld, de stad en de inwoners van West. We voelen ons verantwoordelijk voor problemen in het stadsdeel en de oplossing. We houden van Amsterdam West, omdat het zo divers is: een dynamische wereld op een kleine schaal.

Als vereniging vormen we een club, begaan met elkaar en onze verschillen – zoals dat past bij de sociaaldemocratie. We zijn innovatief en tegelijkertijd trots op de tradities. We willen ons op een vernieuwende manier inzetten voor de vraagstukken in de samenleving. En daarmee geven we ruimte om politiek een nieuwe invulling te geven, en het vertrouwen van inwoners te (her)winnen.

Als politieke partij zijn we betrouwbaar, we werken transparant en volgens regels. Politiek draait om mensen, en daar gaan we zorgvuldig mee om.

Het bestuur heeft als algemeen doel om de fractie, het bestuur en de leden met elkaar te verbinden om zo met elkaar het maatschappelijke debat aan te gaan.